

SVENSKA SPÅRVÄGS-,
BUSS- OCH FÖRORTSBANEFÖRENINGEN

ÅRSMÖTET I VÄSTERÅS

den 4 och 5 september 1942

Den 6 september 1935

ändrade

SVENSKA SPÅRVÄGSFÖRENINGEN

sitt namn till

SVENSKA SPÅRVÄGS-

BUSS- OCH FÖRORTSBANEFÖRENINGEN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Styrelse och sekretariat	4
Medlemsförteckning	5
Föreningens kommittéer	6
<hr style="width: 20%; margin: 10px auto;"/>	
Årsmötet i Västerås	7
Styrelseberättelse för år 1941	22
Revisionsberättelse	26
<hr style="width: 20%; margin: 10px auto;"/>	
Föredrag vid årsmötet i Västerås:	
Västeråsbygdens trafikproblem. T. f. stadsdirektör <i>Th. Hedberg</i>	29
Spårvagnen genom tiderna. Ingenjör <i>C. Wijckborn</i>	37
Körning och bromsning av spårvagnar. Verkstadsingenjör <i>F. Karlson</i> ..	77
Rusningstrafiken och dess verkningar. Direktör <i>Torsten R. Åström</i> ..	87
Meddelande från »Kommittén för rullande materiel, verkstäder och hallar». Trafikchef <i>A. Bergman</i>	105
Säkerhets- och skyddsfrågor.	
I. Vid spårvägs- och busstrafik. Direktör <i>E. Hultman</i>	113
II. En läkares syn på problemet. Med. lic. <i>E. Mindus</i>	123
III. Allmänna synpunkter på arbetarskyddsfrågan. Direktör <i>G. Hult-</i> <i>man</i>	131
Diskussion	133
<hr style="width: 20%; margin: 10px auto;"/>	
Notisavdelning:	
Yttrande över normalsektioner för fria rummet jämte lastprofil för tunnelbana och förortsbana	141
Yttrande över förslag till reglering av den yrkesmässiga lastbilstrafiken	144
Yttrande över förslag till taxa för godsbefordran med buss	146
Skrivelse angående förslag till förordning om trafikskatt	147
Skrivelse angående införande av högertrafik	150
Yttrande över förslag till utredning angående tillstånd till yrkesmässig biltrafik	153
Statistiska uppgifter för åren 1940—1941	155
Adressförteckning	157

SVENSKA SPÅRVÄGS-,
BUSS- OCH FÖRORTSBANEFÖRENINGEN

Grundad år 1905.

Styrelse:

Ordförande:

Hultman, Einar, direktör, Malmö Stads Spårvägar.

Vice ordförande:

Åström, Torsten R., direktör, AB Stockholms Spårvägar.

Övriga ledamöter:

Bergman, Anders, trafikchef, Stockholms Läns Omnibus AB.

Ericsson, J. A., major, Trafik AB Stockholm—Södra Lidingön.

Lindskog, N. G., byråchef, Kungl. Järnvägsstyrelsen.

Ångström, Hilding, direktör, Upsala Spårvägs AB.

Suppleanter:

Björck, Hugo, civilingenjör, Järnvägs AB Stockholm—Saltsjön.

Lindén, Alf, civilingenjör, Sundsvalls Spårvägs AB.

Revisorer:

Frisk, Thore, byråingenjör, Norrköping.

Hjorth, Erik, direktör, Stockholm.

Sekreterare och kassaförvaltare:

Augustinsson, Wilh., direktör, AB Stockholms Spårvägar.

Samuelson, Stig, civilingenjör, AB Stockholms Spårvägar.

Sekretariatets adress: Tegnérgatan 2 A, 1 tr., Stockholm 3.

telefon: Namnanrop »Spårvägen» och 33 03 08.

MEDLEMMAR:

Hedersledamöter:

Kapten Ernst Hjortzberg, Stockholm.
Ingenjör Otto Lange, Hälsingborg.
Direktör C. A. Reuterswärd, Göteborg.

Ordinarie medlemmar:

Aktiebolaget Stockholms Spårvägar.
Gävle Stads Spårvägar.
Göteborgs Spårvägar.
Halmstads Omnibustrafik.
Hälsingborgs Stads Spårvägar.
Järnvägsaktiebolaget Göteborg—Särö.
Järnvägsaktiebolaget Stockholm—Saltsjön.
Jönköpings Spårvägar.
Karlskrona Stads Spårvägar.
Lidingö Omnibusaktiebolag.
Lidingö Trafikaktiebolag.
Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag.
Malmö Stads Spårvägar.
Mälaröarnas Omnibuss Aktiebolag.
Norrköpings Spårvägar.
Spårvägsaktiebolaget Sundsvall—Skön.
Spårvägsaktiebolaget Upsala—Mälaren.
Statens Järnvägar.
Stockholm—Rimbo Järnvägsaktiebolag.
Stockholms Läns Omnibusaktiebolag.
Sundsvalls Spårvägs Aktiebolag.
Svenska Omnibus Aktiebolaget.
Trafikaktiebolaget Stockholm—Södra Lidingön.
Upsala Spårvägs Aktiebolag.

Passiva medlemmar:

Aktiebolaget Bil-Aero Electric, Stockholm.
Aktiebolaget Hägglund & Söner, Örnsköldsvik.
Aktiebolaget Motala Verkstad, Motala.
Aktiebolaget Robo, Stockholm.
Aktiebolaget Scania-Vabis, Södertälje.

Aktiebolaget Svenska Järnvägsverkstäderna, Linköping.
 Aktiebolaget Svenska Kullagerfabriken, Göteborg.
 Aktiebolaget Volvo, Göteborg.
 Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Västerås.
 Elektriska Aktiebolaget AEG, Stockholm.
 Hesselman Motor Corporation Aktiebolag, Stockholm.
 Ingenjörfirma Hugo Tillquist, Stockholm.
 Svenska Aktiebolaget Gasaccumulator, Stockholm-Lidingö.
 Svenska Karosseri Verkstäderna Aktiebolag, Katrineholm.
 Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag, Trelleborg.
 Walter Köster & Co., Göteborg.

Kommittéer:

»Kommittén för spår och ledningar»:

Direktör J. A. Ericsson, Lidingö (sammankallande),
 Avdelningsingenjör E. Arding, Stockholm,
 Baningenjör Hj. Bellander, Göteborg, och
 Överingenjör S. Ribbing, Stockholm.

»Kommittén för rullande materiel, verkstäder och hallar»:

Direktör E. Hultman, Malmö (sammankallande),
 Trafikchef A. Bergman, Enebyberg,
 Civilingenjör H. Björck, Stockholm,
 Verkstadsingenjör C. A. Christensson, Göteborg,
 1:e vagnhallsingenjör C. Hammarskjöld, Stockholm,
 Överingenjör H. Larsen, Stockholm,
 Byråingenjör K. Olsson, Stockholm, och
 Maskiningenjör Å. Rydberg, Stockholm.

»Kommittén för säkerhetstjänst»:

Direktör E. Hultman, Malmö (sammankallande),
 Trafikchef V. Hjelm, Göteborg,
 Byråchef N. G. Lindskog, Stockholm,
 Avdelningsingenjör S. Rahm, Stockholm, och
 Överinspektör E. Tengblad, Stockholm.

Stadshotellet i Västerås.

På inbjudan av Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget avhöll Svenska Spårvägs-, Buss- och Förortsbaneföreningen den 4—5 september 1942 sitt 38. årsmöte i Västerås.

Mötesförhandlingarna voro förlagda till Stadshotellets festvåning. För de två mötesdagarna hade uppgjorts följande

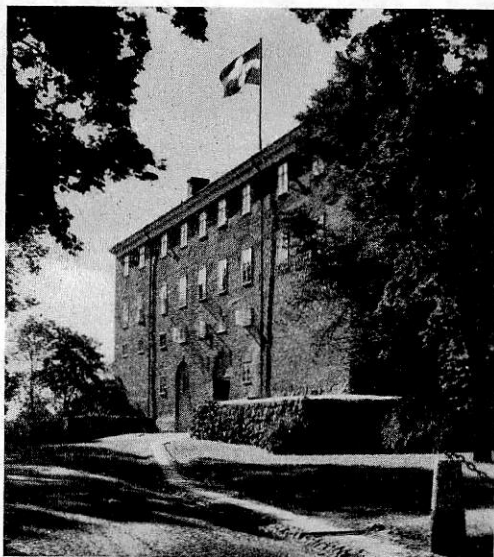
PROGRAM:

Fredagen den 4 september 1942.

- Kl. 10.15 1. Årsmötets öppnande.
2. Val av ordförande och vice ordförande för årsmöte och föreningsstämma.
3. Val av justeringsmän.
4. »Västeråsbygdens trafikproblem.» T. f. stadsdirektör Thjelvar Hedberg, Västerås.
5. »Spårvagnen genom tiderna.» Ingenjör C. Wijkborn, ASEA.
6. »Körning och bromsning av spårvagnar.» Verkstadsingenjör F. Karlson, Stockholms spårvägar.
7. »Rusningstrafiken och dess verkningar.» Direktör Torsten R. Åström, Stockholms spårvägar.
- Kl. 13.00 ASEA:s lunch på Stadspaviljongen.
- Kl. 14.30 8. Ordinarie föreningsstämma.
a) Årsberättelsen.

- b) Granskning av styrelsens förvaltning och därmed sammanhängande fråga om ansvarsfrihet.
- c) Val av nya medlemmar.
- d) Val av styrelse. (I tur att avgå äro: Herrar *Hultman* och *Åström*.)
- e) Val av revisorer.
- f) Årsmötet 1943.

Kl. 14.45 9. »Meddelande från kommittén för rullande materiel, verkstäder och hallar.» Trafikchef *A. Bergman*, Stockholms Läns Omnibusaktiebolag.

Slottet i Västerås.

- 10. »Säkerhets- och skyddsfrågor.»
  - a) »Vid spårvägs- och busstrafik.» Direktör *Einar Hultman*, Malmö spårvägar.
  - b) »En läkares syn på problemet.» Med. lic. *Erland Mindus*, Stockholm.
  - c) »Allmänna synpunkter på arbetarskyddsfrågan.» Ordföranden i Arbetarskyddsnämnden direktör *Gunnar Hultman*, Stockholm.
- Kl. 17.00 d) Arbetarskyddsfilmerna »Trygghet och trivsel», framställd genom Svenska Arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen i Sverige.
Visas på biografen *Saga*, Stora gatan 18.
- Kl. 19.00 ASEA:s middag på Stadshotellet.
Klädsel: Vardagsdräkt.

Lördagen den 5 september 1942.

- Kl. 9.00 Besök vid ASEA:s verkstäder.
 Kl. 11.00 Utfärd på Mälaren med M/F »Almö-Lindö».
 Kl. 12.30 Föreningens lunch på restaurang Klippan.

Stadgeenlig kallelse till årsmötet och däri ingående ordinarie föreningsstämma hade utgått till samtliga medlemmar i föreningen.

ASEA:s huvudentré.

Statsrådet och chefen för Kommunikationsdepartementet, herr Gustaf Andersson, hade av föreningen inbjudits till årsmötet men lämnat återbud. Jämväl byråchefen K. G. Hjort i Kommunikationsdepartementet var förhindrad tillstädeskomma.

I förhandlingarna deltog efter inbjudan från föreningen chefen för Spårvägs- och Omnibusaktiebolaget i Helsingfors, direktör H. Sahlberg.

Särskild inbjudan att närvara vid mötet hade härutöver tillställts:
 Landshövdingen A. B. Gärde
 samt såsom representanter:

för Västerås stad: Stadsfullmäktiges ordförande, måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, borgmästaren Olov Rylander, drätselstyrelsens ordförande Theofil Öberg och t. f. stadsdirektören Thjelvar Hedberg samt

för Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget: Styrelsens ordförande, direktören J. S. Edström jämte direktörerna Arthur Lindén, Thorsten Ericson, Conrad Hamberg, Karl Erik Eriksson och Ragnar Liljeblad.

Dessutom hade inbjudan tillställts:

Generaldirektören A. Granholm,
 Generaldirektören N. Bolinder,
 Generaldirektören G. Dahlbeck,
 Byråchefen R. von Segebaden,
 Byråchefen C. Ljungberg,
 Järnvägsinspektören E. Fredrikson,
 Kommerserådet N. Malm,
 Statsinspektören B. Berggren,
 Förste byråingenjören E. Lundeberg och
 Majoren V. Ståhle.

Till ortspressen hade sedvanlig inbjudan utgått.

Kungl. Järnvägsstyrelsen, som för S. J. biltrafik ansökt om ordinarie medlemskap i föreningen, samt Elektriska Aktiebolaget AEG, Hesselman Motor Corporation AB och Ingenjörfirma Hugo Tillquist, vilka företag ansökt om passivt medlemskap i föreningen, hade jämväl erhållit inbjudan att sända representanter till mötet.

Till mötet hade infunnit sig representanter för 18 ordinarie och 13 passiva medlemmar. Deltagareförteckningen upptog följande namn:

Hedersledamöter:

Kapten *Ernst Hjortzberg.*
 Ingenjör *Otto Lange.*

Ordinarie medlemmar:

AB Stockholms Spårvägar:

Redaktör *Gustaf Ahlbin.*
 Ombudsman *Bertil Eriksson.*
 Direktör *Harald Mårtens.*
 Direktör *Torsten R. Åström.*
 Direktör *Wilh. Augustinsson.*
 Överingenjör *Hans Larsen.*
 Överingenjör *Siguid Ribbing.*
 Doktor *Allan Rülcker.*

1:e verkstadsingenjör *Harald Hjorth.*
 1:e vagnhallsingenjör *Carl Hammarskjöld.*
 Verkstadsingenjör *Folke Karlson.*
 Avdelningsingenjör *Stig Samuelson.*
 Avdelningsingenjör *Stig Rahm.*
 Amanuens *Helge Hane.*
 Redaktör *W. Öjarson.*

Gävle Stads Spårvägar:

Faktor *C. V. Westlund.*
 Civilingenjör *S. Mortimer.*
 Ingenjör *S. Landquist.*

Göteborgs Spårvägar:

Kassör *Hugo Larsson.*
 Trafikdirektör *Per Lagerberg.*
 Ombudsman *V. Svensson.*
 Direktör *C. A. Reuterswärd.*
 Trafikchef *V. Hjelm.*
 Verkstadsingenjör *A. Christensson.*
 Byråingenjör *G. Enell.*

Hälsingborgs Stads Spårvägar:

Rörläggare *N. A. Pålsson.*
 Trafikchef *C. Jönsson.*
 Spårvagnsförare *Sigfr. Andersson.*
 Skoarbetare *I. Johansson.*
 Ryttmästare *Ulf Olsson.*
 Spårvägschef *Sven Edlund.*

Järnvägs-AB Göteborg—Särö:

Verkmästare *Sven Ericson.*
 Trafikchef *Viktor Nilsson.*

Järnvägs-AB Stockholm—Saltsjön:

Direktör *Georg Larsson.*
 Civilingenjör *Hugo Björck.*
 Banningenjör *J. Andersson.*

Jönköpings Spårvägar:

Linjeförman *J. Skoog.*
 Civilingenjör *R. Linse.*
 Ritare *L. Palm.*

Karlskrona Stads Spårvägar:

Förrådsförvaltare *R. F. Kleist.*
 Driftsingenjör *Karl Brusberg.*

Lidingö Omnibus-AB:

Direktör *J. A. Ericsson.*
 (Se även Trafik-AB Stockholm—Södra Lidingön.)

Lidingö Trafik-AB:

Trafikechef *Anders Bergman.*
 (Se även Stockholms Läns Omnibus-AB.)
 Herr *C. Blomström.*

Från utfärden på Mälaren.

Malmö Stads Spårvägar:

Direktör *Harald Lindvall.*
 Herr *A. L. Johansson.*
 Direktör *Einar Hultman.*
 Civilingenjör *B. R. Sandblom.*

Norrköpings Spårvägar:

Direktör *Sven A. Andersson.*
 Byråingenjör *Thore Frisk.*

Spårvägs-AB Sundsvall—Skön:

Herr *Hjalmar Styf.*

Stockholm—Rimbo Järnvägs-AB:

Maskiningenjör *Åke Rydberg.*

Stockholms Läns Omnibus-AB:

Trafikchef *Anders Bergman*.
Ingenjör *Hans Thermoenius*.

Sundsvalls Spårvägs AB:

Civilingenjör *Alf Lindén*.

Svenska Omnibus-AB:

Direktör *Gösta Wahlstedt*.

Trafik-AB Stockholm—S. Lidingön:

Direktör *N. Westberg*.
Kammarherre *R. von Heidenstam*.
Direktör *J. A. Ericsson*.

Revisor:

Direktör *Erik Hjorth*.

*Passiva medlemmar:**AB Bil-Aero Electric:*

Fabrikör *K. Hedlund*.

AB Hägglund & Söner:

Direktör *P. E. Hägglund*.

AB Motala Verkstad:

Ingenjör *Oscar Gustafson*.

AB Robo:

Herr *H. Strandberg*.

AB Scania-Vabis:

Direktör *C. B. Nathhorst*.
Överingenjör *Aug. Nilsson*.
Försäljningschef *D. Larsson*.
Ingenjör *E. Halldin*.
Ingenjör *J. Eriksson*.

AB Svenska Järnvägsverkstäderna:

Ingenjör *C. J. Uggla.*
 Ingenjör *H. Pettersson.*
 Kapten *M. Söderström.*

AB Svenska Kullagerfabriken:

Försäljningschef *Bertil Carlander.*
 Civilingenjör *Vilh. Blomberg.*
 Civilingenjör *Gunnar Åstrand.*
 Civilingenjör *Evald Göthberg.*

AB Volvo:

Direktör *Gustaf Larson.*
 Försäljningschef *Hilmer Johansson.*
 Civilingenjör *C.-E. Abrahamsson.*

Allmänna Svenska Elektriska AB:

Ingenjör *Carl Wijkbörn.*
 Ingenjör *W. Heinrici.*

Svenska AB Gasaccumulator:

Civilingenjör *Curt Plass.*
 Ingenjör *H. Spiegelberg.*
 Civilingenjör *Bo Gorthon.*

Svenska Karosseri Verkstäderna AB:

Disponent *Vald. Larsson.*
 Verkstadschef *Alfr. Jönsson.*

Trelleborgs Gummifabriks AB:

Direktör *Åke Rahmn.*
 Avdelningschef *Eric Jacobson.*

Wulf & Co, AB:

Försäljningschef *Sven Lind.*

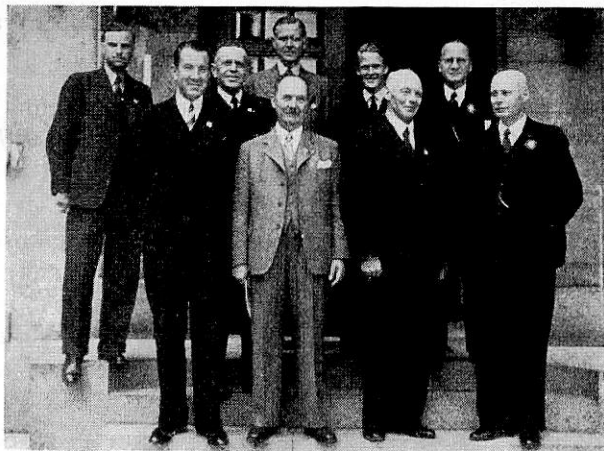
Av de särskilt inbjudna hade landshövding Gärde, generaldirektör Granholm, direktör Edström, byråcheferna von Segebade och Ljungberg samt järnvägsinspektör Fredrikson och kommerserådet Malm blivit förhindrade närvara.

För Statens Järnvägars biltrafikbyrå tillstädeskommo byråchef *N. G. Lindskog* och byråingenjör *K. Olsson*.

Elektriska Aktiebolaget AEG representerades av direktör *V. Benfelt*, Hesselman Motor Corporation A.-B. av civilingenjör *P. Dillström* och ingenjör *B. Bjursten* samt Ingenjörfirma Hugo Tillquist av civilingenjör *G. Gudmundsson*.

Hedersledamoten Hjortzberg.

Fr. v. civilingenjör H. Björck, direktör T. R. Åström, major J. A. Ericsson, direktör E. Hultman (främst), direktör Alf Lindén, civilingenjör S. Samuelson, direktör H. Sahlberg, direktör W. Augustinsson och direktör C. A. Reuterswärd.

Mötesprotokollet hade följande lydelse:

*Protokoll, hållet vid Svenska Spårvägs-,
Buss- och Förortsbaneföreningens årsmöte i
Västerås den 4 och 5 september 1942.*

Fredagen den 4 september 1942.

§ 1.

Å Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets vägnar hälsade dess verkställande direktör, herr A. Lindén, föreningen och mötesdeltagarna välkomna till Västerås och uttryckte sin glädje över att föreningen förlagt sitt årsmöte till denna stad.

§ 2.

Föreningens ordförande, direktör C. A. Reuterswärd, Göteborg, tackade för välkomsthälsningen och förklarade årsmötet öppnat. I ett kort anförande hälsade herr Reuterswärd de inbjudna och nämnde därvid särskilt representanten för det kämpande Finland, direktör H. Sahlberg från Helsingfors.

§ 3.

Valdes herr Reuterswärd till ordförande vid mötet. Till vice ordförande utsågs herr Lindén jämte direktör E. Hultman, Malmö.

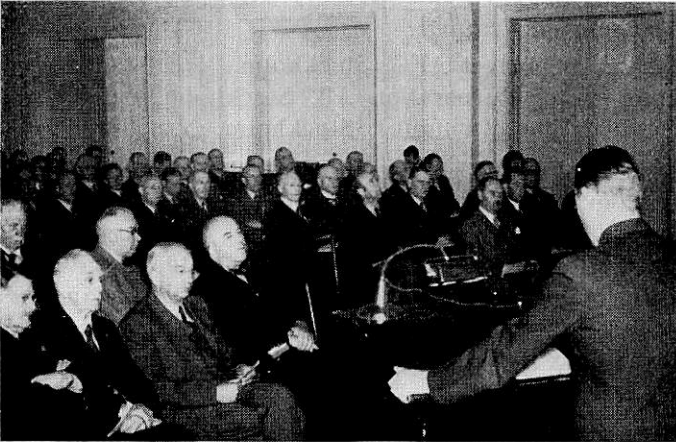
§ 4.

Såsom föreningens sekreterare hade undertecknad Augustinsson att föra protokoll över mötesförhandlingarna.

Att jämte ordföranden justera protokollet utsågs 1:e vagnhallsingenjör C. Hammarskjöld, Stockholm, samt ingenjör H. Thermænius, Enebyberg.

§ 5.

T. f. stadsdirektören i Västerås T. Hedberg redogjorde i ett föredrag för »Västeråsbygdens trafikproblem».

Från förhandlingarna på Stadshotellet. I första raden fr. v.: direktör A. Lindén, kapten Hjortzberg, generaldirektör Bolinder och generaldirektör Dahlbeck.

§ 6.

Härefter talade ingenjör C. Wijkborn, ASEA, om »Spårvagnen genom tiderna».

§ 7.

»Körning och bromsning av spårvagnar» var nästa av verkstadsingenjören F. Karlson, Stockholms spårvägar, hållna föredrag.

§ 8.

Direktör Torsten R. Åström, Stockholms spårvägar, höll föredrag om »Rusningstrafiken och dess verkningar».

Kl. 12.45 avbrötos förhandlingarna och intogs lunch på Stadspaviljongen. Vid lunchen voro mötesdeltagarna ASEA:s gäster.

Kl. 14.30 avhöll föreningen sin

ordinarie årsstämma.

§ 9.

1. Efter föredragning i påfordrade delar av styrelsens och revisorernas berättelser för år 1941 beviljade stämman styrelsen *ansvarsfrihet* för sagda års förvaltning.

2. På styrelsens förslag valdes:

till *ordinarie medlem*:

Kungl. Järnvägsstyrelsens biltrafikbyrå samt

till *passiva medlemmar*:

Elektriska Aktiebolaget AEG, Stockholm,
Hesselman Motor Corporation AB, Stockholm, och
Ingenjörfirma Hugo Tillquist, Stockholm.

3. I *styrelsen* fingo direktörerna Einar Hultman, Malmö, och Torsten R. Åström, Stockholm, sina mandat förnyade till ordinarie föreningsstämma år 1945.

Sedan herr Reuterswärd på grund av förestående avgång från direktörsposten vid Göteborgs spårvägar av sagt sig ledamotskap i föreningens styrelse, utsågs byråchef N. G. Lindskog, Stockholm, att i herr Reuterswärds ställe vara ordinarie styrelseledamot intill ordinarie föreningsstämma år 1943.

4. Till *revisorer* valdes ånyo direktör Erik Hjorth, Stockholm, och byråingenjör Thore Frisk, Norrköping. Valet avsåg år 1943.

§ 10.

Inbjöd ordföranden i styrelsen för Hälsingborgs Stads spårvägar, herr N. A. Pålsson, föreningen att år 1943 avhålla sitt årsmöte i Hälsingborg, vilken stad sagda år kunde fira den elektriska spårvägsdriftens 40-årsjubileum.

Ordföranden tackade för inbjudningen, varefter ärendet hänsköts till styrelsen för stadgeenlig behandling.

§ 11.

På herr Hultmans förslag beslöt stämman enhälligt välja avgående ordföranden, herr Reuterswärd, till *hedersledamot* i föreningen.

§ 12.

Trafikchef A. Bergman, Enebyberg, lämnade »*Meddelande från kommittén för rullande materiel, verkstäder och hallar*».

§ 13.

»Säkerhets- och skyddsfrågor» var nästa programpunkt.

Inledningsföredraget hölls av herr Hultman, Malmö, som behandlade dessa spörsmål »Vid spårvägs- och busstrafik». Med. lic. E. Mindus, Stockholm, framförde »En läkares syn på problemet».

Härefter följde diskussion. Ett härunder av herr Hultman framlagt förslag om tillsättande inom föreningen av en särskild »Säkerhets- och Skyddskommitté» remitterades till styrelsen med stämmans principiella godkännande.

Sedan förhandlingarna därefter förlagts till biografen Saga, redogjorde ordföranden i Arbetarskyddsnämnden, direktör G. Hultman, Stockholm, för »Allmänna synpunkter på arbetarskyddsfrågan».

Efter föredraget visades den genom Svenska Arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen i Sverige framställda arbetarskyddsfilmerna »Trygghet och trivsel», ävensom en kortfilm över Stockholms spårvägars nya, för spårvägsdriften specialbyggda utryckningsbil.

§ 14.

Som föredragningslistan härmed genomgått, förklarade ordföranden mötesförhandlingarna avslutade.

Till kl. 19.00 hade ASEA inbjudit mötesdeltagarna till middag å Stadshotellet. Direktör A. Lindén presiderade och framhöll i sitt hälsningstal betydelsen av dessa föreningens årliga sammankomster. Direktör Reuterswärd talade för ASEA/Västerås och generaldirektör Bolinder för föreningen och dess uppgifter. Från det finska broderlandet framförde direktör Sahlberg en hälsning. Ett spontant fyrfaldigt leve för Finland följde på anförandet. Föreningens avgående ordförande, direktör Reuterswärd, hyllades under middagen av direktör Hultman, som varmhjärtat tolkade föreningens och mötesdeltagarnas tacksamhet för år som gått och frambar allas välönskningar för framtiden. Direktör Hjorth höll det sedvanliga kåseriet om dagens föredragshållare, och gästernas tack framfördes av direktör Reuterswärd.

Till ordföranden i ASEA:s styrelse, direktör J. S. Edström, som på grund av utrikesresa icke kunnat tillstädeskomma, avläts å föreningens vägnar ett hyllningstelegram med erinran om det pionjärarbete, som av direktör Edström nedlagts på elfrafikområdet.

Efter middagen visades filmer från bl. a. föreningens årsmöte i Halmstad 1941.

Lördagen den 5 september 1942.

Efter samling kl. 9.00 framför ASEA:s huvudkontor besågo mötesdeltagarna bolagets verkstäder och företogo därefter en av strålande solsken gynnad utfärd på Mälaren.

Mötet avslutades med gemensam lunch på restaurang Klippan.

Vid protokollet:

Wilh. Augustinsson.

Justeras:

C. A. Reuterswärd.

Hans Thermoenius.

Carl Hammarskjöld.

Styrelsen för Svenska Spårvägs-, Buss- och Förortsbaneföreningen får härmed avgiva följande

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1941.

1. Årsmötet i Halmstad.

Fredagen den 22 och lördagen den 23 augusti avhöll föreningen sitt 37:e årsmöte i Halmstad. I årets skrift hava mötesförhandlingarna intagits.

2. Medlemmar.

Till *hedersledamot* valdes vid föreningens ordinarie stämma den 22 augusti förutvarande chefen för Hälsingborgs Stads Spårvägar, ingenjör Otto Lange, såsom erkänsla för långvarigt och gagnarikt arbete inom föreningen och dess styrelse.

Vid samma tillfälle invaldes såsom *passiva medlemmar*: Walter Köster & Co., Göteborg, och Wulf & Co. Aktiebolag, Vänersborg.

Föreningen bestod vid 1941 års utgång av följande medlemmar:

Hedersledamöter.

Kaptenen Ernst Hjortzberg.
Ingenjören Otto Lange.

Ordinarie medlemmar.

Aktiebolaget Stockholms Spårvägar,
Gävle Stads Spårvägar,
Göteborgs Spårvägar,
Halmstads Omnibustrafik,
Hälsingborgs Stads Spårvägar,
Järnvägsaktiebolaget Göteborg—Särö,
Järnvägsaktiebolaget Stockholm—Saltsjön,
Jönköpings Spårvägar,
Karlskrona Stads Spårvägar,
Lidingö Omnibusaktiebolag,
Lidingö Trafikaktiebolag,
Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag,
Malmö Stads Spårvägar,
Mälaröarnas Omnibuss Aktiebolag,
Norrköpings Spårvägar,

Spårvägsaktiebolaget Sundsvall—Skön,
 Spårvägsaktiebolaget Upsala—Mälaren,
 Stockholm—Rimbo Järnvägsaktiebolag,
 Stockholms Läns Omnibusaktiebolag,
 Sundsvalls Spårvägs Aktiebolag,
 Svenska Omnibus Aktiebolaget,
 Trafikaktiebolaget Stockholm—Södra Lidingön,
 Upsala Spårvägs Aktiebolag.

Passiva medlemmar:

Aktiebolaget Bil-Aero Electric, Stockholm,
 Aktiebolaget Hägglund & Söner, Örnköldsvik,
 Aktiebolaget Motala Verkstad, Motala,
 Aktiebolaget Robo, Stockholm,
 Aktiebolaget Scania-Vabis, Södertälje,
 Aktiebolaget Svenska Järnvägsverkstäderna, Linköping,
 Aktiebolaget Svenska Kullagerfabriken, Göteborg,
 Aktiebolaget Volvo, Göteborg,
 Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Västerås,
 Svenska Aktiebolaget Gasaccumulator, Stockholm—Lidingö,
 Svenska Karosseri Verkstäderna AB, Katrineholm,
 Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag, Trelleborg,
 Walter Köster & Co., Göteborg,
 Wulf & Co. Aktiebolag, Vänersborg.

Med utgången av år 1941 har Aktiebolaget Svenska Maskinverken, Södertälje, avgått från passivt medlemskap i föreningen.

3. *Styrelse.*

Föreningsstämman beslöt utöka antalet ordinarie styrelseledamöter från 5 till 6. Sedan kompletteringsval företagits består styrelsen av följande ledamöter, nämligen:

Direktör Einar Hultman	vald till ordinarie stämma	1942,
Direktör Torsten Åström	» » » »	1942,
Direktör C. A. Reuterswärd	» » » »	1943,
Direktör Hilding Ångström,	» » » »	1943,
Trafikchef A. Bergman	» » » »	1944,
Major J. A. Ericsson	» » » »	1944.

Suppleanter äro:

Civilingenjör Alf Lindén	» » » »	1943,
Civilingenjör Hugo Björck	» » » »	1944.

Ordförande i styrelsen är direktör Reuterswärd och vice ordförande direktör Hultman.

Sekreterare och kassaförvaltare är direktör Wilhelm Augustinsson och biträdande sekreterare civilingenjör Stig Samuelson, båda vid Stockholms Spårvägar.

Revisorer äro direktör E. Hjorth, Stockholm, och byråingenjör Thore Frisk, Norrköping.

4. *Kommittéer inom föreningen.*

Ledamöter i föreningens kommittéer äro:

- a) Kommittén för »*Spår och ledningar*»:
  - Major J. A. Ericsson, Lidingö, (sammankallande),
  - Överingenjör S. Ribbing, Stockholm,
  - Baningenjör Hj. Bellander, Göteborg, och
  - Avdelningsingenjör E. Arding, Stockholm.
- b) Kommittén för »*Rullande materiel, verkstäder och hallar*»:
  - Direktör E. Hultman, Malmö, (sammankallande),
  - Trafikchef A. Bergman, Enebyberg,
  - Civilingenjör H. Björck, Stockholm,
  - 1:e verkstadsingenjör H. Hjorth, Stockholm,
  - 1:e vagnhallsingenjör C. Hammarskjöld, Stockholm,
  - Verkstadsingenjör C. A. Christensson, Göteborg, och
  - Maskiningenjör Å. Rydberg, Stockholm.

5. *Representanter i föreningar m. m.*

Följande personer representerade vid årsskiftet 1941—1942 föreningen i olika sammanslutningar:

- a) Union Internationale des Transports Publics, Brüssel:
  - Direktör Torsten R. Åström, Stockholm,
- b) Fullmäktige i Sveriges Tekniskt Industriella Skiljedomsinstitut:
  - Direktör C. A. Reuterswärd, Göteborg, och
  - Direktör Torsten R. Åström, Stockholm,
  - med
  - Direktör Einar Hultman, Malmö, och
  - Civilingenjör Alf Lindén, Sundsvall,
  - till suppleanter.
- c) Svenska Elektriska Kommissionen (S. E. K.):
  - Direktör Torsten R. Åström,
- d) Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens främjande (N. T. F.):
  - Direktör Torsten R. Åström, Stockholm.

6. *Räkenskaper.*

Föreningens ekonomiska ställning vid 1941 års början och slut framgår av följande sammandrag över räkenskaperna:

Behållning från år 1940 ..... Kr. 8 319: 05

Inkomster år 1941:

Medlemsavgifter:

Ordinarie medlemmar ..... Kr. 7 200: —
 Passiva » ..... » 3 500: — » 10 700: —

Räntor ..... » 335: 39

Summa inkomster Kr. 19 354: 44

Utgifter år 1941:

Kostnader för årsmötet i Halmstad .. Kr. 1 108: 69
 Årsboken 1940 ..... » 1 909: 93
 Sammanträden, reseräkningar ..... » 3 810: 15
 Sekretariatet m. m. .... » 1 293: 25
 Avgifter ..... » 170: 38
 Övriga omkostnader ..... » 2 241: 99 » 10 534: 39

Föreningens tillgångar den 31 december 1941 ..... Kr. 8 820: 05

varav nom. kr. 2 000: — i Svenska Statens 2:a försvarslån (3 %) och resterande kr. 6 820: 05 i banktillgodohavanden.

7. *Sekretariatet.*

Sekretariatets verksamhet har under året utvidgats. För att bevaka medlemmarnas intressen har sekretariatet i görligaste mån sökt hålla kontakt med kristidsmyndigheterna. Meddelanden och cirkulär om utfärdade förordningar och andra åtgärder med anledning av krisförhållandena ha i största möjliga utsträckning tillställts medlemmarna. Härjämte har en översikt av aktuella tidskriftsartiklar och notiser ifråga om lokaltrafiken i in- och utlandet kvartalsvis utsänts.

På styrelsens uppdrag företog biträdande sekreteraren, civilingenjör Samuelson en resa till Budapest för att studera omläggningen till högertrafik därstädes den 9 november. Reseberättelsen har intagits i årskriften.

Stockholm den 26 maj 1942.

C. A. Reuterswärd.

Wilh. Augustinsson.

REVISIONSBERÄTTELSE.

Undertecknade, vilka utsetts att granska Svenska Spårvägs-, Buss och Förortsbaneföreningens räkenskaper för år 1941, vitsorda härmed, att dessa befunnits i god ordning och behörigen verifierade.

Den i styrelsens berättelse för år 1941 intagna redogörelsen beträffande inkomster och utgifter under året samt föreningens ekonomiska ställning vid årsskiftet överensstämma med räkenskaperna.

Ansvarsfrihet för 1941 års förvaltning tillstyrkes.

Stockholm den 18 augusti 1942.

Erik Hjorth.

Thore Frisk.
